

Huvudman

Friskolan PANEAB
Org.nr: 556726-0954
info@piggelinen.se

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Piggelinen i Karlskrona kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan PANEAB att senast **den 9 augusti 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande beslut om betyg och utformning av betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Friskolan PANEAB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas

Friskolan PANEAB ska vidta följande åtgärder

Beslut om betyg och betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av en eller flera lärare som inte är legitimerade, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Det ovanstående gäller inte om

kompletterande bestämmelser i skolförordningen är tillämpliga. (3 kap. 16 § skollagen och 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen [2011:185])

2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att säkerställa att de uppgifter som framgår av betygskatalogen är korrekta och att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. (6 kap. 10 § skolförordningen samt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123]).

3. Se till att det av betygskatalogen framgår ifall ett betyg har rättats eller ändrats samt när detta har gjorts. Såväl det gamla som det nya betyget ska framgå och den eller de som har beslutat om nytt betyg efter rättelse eller ändring ska datera och signera uppgiften i betygskatalogen. (3 kap. 19 och 20 §§ skollagen samt 9 och 15 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ([2011:123]).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:2926) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betyg och utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Piggelinen i Karlskrona kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 9 april 2024. Som en del av tillsynen har även en digital intervju med rektorn genomförts den 11 april 2024. Även en kompletterande telefonintervju med rektorn har genomförts den 23 april 2024. Dokumentation har granskats i form av betygskatalog och en förteckning över undervisande personal. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från höstterminen 2023 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation och vilken lärare som ansvarat för undervisningen i respektive ämne under höstterminen 2023. Av förteckningen över undervisande personal framgår att åtta av tio lärare har lärarlegitimation. En lärare som undervisar i bild och en lärare som undervisar i moderna språk spanska saknar legitimation.

Betygskatalogen förs på papper och är en sammanställning av uppgifter om terminsbetyg för höstterminen 2023 årskurs 9. Betygskatalogen för eleverna i årskurs 9 består av två sidor med en tabell där elevernas namn och personnummer framgår samt elevernas samtliga betyg. För de ämnen där betyg saknas finns en siffra med förklaring att ämnet ingår ej i elevens utbildning eller ett streck med förklaring att betyg ej är satt. Nedanför tabellen finns en rad med plats för undervisande lärares signatur i form av initialier. På raden för lärares signatur har merparten av lärarna signerat men det saknas signaturer för flera ämnen. Rektorn uppger att det stämmer att det saknas signaturer för vissa lärare och att det beror på att lärarna har missat att signera. Vidare uppger rektorn att lärarna som undervisar i matematik arbetar med eleverna i olika grupper, sambedömer och har valt att en av lärarna skrivit under betygen.

Längst ner på sidan finns information om Skolverkets skolenhetskod, namn på skolenheten, datum, lägeskommun och huvudman. I betygskatalogen framgår inte att det är friskolan PANEA AB som är huvudman utan Karlskrona anges som huvudman. I betygskatalogen finns också en rad för klassföreståndare/rektors underskrift. Till betygskatalogen finns ett tillhörande blad benämnt "betygsrapport" som består av en sida med betygsgivande lärares namn och namnteckning för respektive ämne. Längst upp i betygsrapporten finns information om namn på skolenheten, lägeskommun, datum, klass och klassföreståndare/motsvarande namn samt en rad för klassföreståndarens namnteckning. Både betygskatalogen och betygsrapporten är daterade den 14 december 2024.

På det separata bladet kallat betygsrapport med betygssättande lärares namnteckningar framgår att undervisande lärare skrivit sin namnteckning i respektive ämne. I ämnena bild och spanska har lärare som saknar lärarlegitimation ensamt skrivit under betygen. Av intervju med rektorn framgår att lärare som saknar legitimation och som ensamt skrivit under betygen arbetar tillsammans med legitimerade lärare vid bedömning och att även skolans förstelärare med uppdrag inom betyg och bedömning har stöttat lärarna vid betygssättning.

Av betygskatalogen framgår även att en lärare gjort ändring eller rättelse av betyg. Betyget F i idrott och hälsa är för hand med penna omgjort till betyget E. Det finns ingen notering om orsaken till förändringen och det saknas signatur och datering.

Av intervju med rektorn framgår att det handlade om en elev i ämnet idrott och hälsa som inte kunde simma men som sedan visade godkända kunskaper i idrott. Vidare uppger rektorn att signatur och datering inte framgår i betygskatalogen utan framgår av respektive elevs betyg.

I betygskatalogen finns siffran 2 (ingår ej i elevens utbildning) inskriven för samtliga elever i ämnena kemi, geografi, samhällskunskap och teknik. Någon beteckning med förklaring om betygen är uppflyttat från tidigare termin finns inte i betygskatalogen. Enligt rektorn är anledningen till siffran 2 i betygskatalogen att eleverna inte läser alla ämnen alla terminer och för de ämnen eleverna inte har läst under höstterminen 2023 blir siffran 2 inskriven i betygskatalogen. Detta utifrån att läraren endast ska mata in betyg i katalogen som lästs under innevarande termin. Det finns också markeringen horisontellt streck (betyg ej satt) i betygskatalogen vid ett antal elever där det inte framgår varför betyg inte fattats. Rektorn uppger att det beror på frånvaro för eleverna och att det framgår av respektive elevs betyg.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap. 17 och 18 §§ skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs

elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). I årskurserna 7–9 i grundskolan ska siffran 2 anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen (10 §). En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygs katalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg finna att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändringen ska göras av rektorn om den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas. (3 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Friskolan PANEA AB:s verksamhet vid Piggelinen inte uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg och förande av betygs katalog. Skolinspektionen bedömer att det är en brist att lärare som saknar legitimation ensamma signerar betygs katalogen. Av utredningen framgår visserligen att olegitimerade lärare samverkar med legitimerade lärare kring bedömning och betygssättning men att det är den undervisande olegitimerade läraren som ensamt signerat betygs katalogen.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det är en brist att inte varje betyg har en signatur. Då varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en egenhändig signatur med datering. Av utredningen framgår att lärarna har signerat betygs katalogen på ett separat blad med en signatur per ämne. Eftersom lärarnas signaturer finns på ett separat blad föreligger risk för att bladet med elevernas betyg kan bytas ut eller ändras utan att bladet med betygssättande lärares signatur ändras. Det framgår även att vissa lärares signaturer saknas i

betygskatalogen. Vidare är det oklart i de fall då fler än en lärare signerat betygskatalogen i ett ämne vem som har beslutat om betyg för respektive elev. Det är av rättssäkerhetsskäl av stor vikt att dokumentation av beslut om betyg sker i enlighet med gällande föreskrifter. Det är också en brist att fel huvudman framgår av betygskatalogen.

Skolinspektionen bedömer även att det är en brist att det inte framgår om ett betyg har ändrats eller rättats, att det inte finns en signering vid ändringen eller rättningen av betyg samt att det saknas datering. Av utredningen framgår att lärare gjort ändring eller rättelse av betyg genom att göra om ett inskrivet betyg och ersätta det med ett annat. Utredningen visar att det saknas notering om orsaken samt lärares signatur och datering. Enligt gällande föreskrifter kan endast rektorn rätta ett betyg medan det i första hand är den som fattat beslut om ett betyg som har rätt att ändra betyget. Det är viktigt att vid en ändring av betyg på grund av nya omständigheter framgår av betygskatalogen vilket det gamla betyget är samt om ett betyg har rättats eller ändrats.

Skolinspektionen bedömer slutligen att det är en brist att tecknet streck och siffran 2 används på felaktigt sätt i betygskatalogen. Av Skolinspektionens utredning framgår att siffran 2 anges i betygskatalogen vid uppflyttning av betyg eller när elever inte läser ämnen under innevarande termin. Ämnen som eleven inte har fått betyg i innevarande termin ska endast anges i kolumnen om det finns ett beslut om betyg från någon tidigare termin. Ämnen som inte ingår i den enskilde elevens utbildning ska inte anges i terminsbetyget. Är betyget överfört från en tidigare termin anges i kolumnen för betyg vilken termin och vilket år betyget är satt. Denna uppgift ska anges till höger om det senast satta betyget i ett ämne. Det framgår även att i de fall det saknas underlag för bedömning med anledning av elevs frånvaro används beteckningen horisontellt streck som ett betyg. Detta är en brist. Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas och om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet utan beslut om att inte sätta betyg ska enligt gällande föreskrifter markeras med ett horisontellt streck.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Friskolan PANEA AB:s verksamhet vid Piggelinen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och utformning av betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Friskolan PANEA AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av utredare Carolin Levinsson.

I ärendets handläggning har även utredare Ingrid Jacobsson medverkat.